

Ovocie práce misionárov

Napísal P. Martin Štefanec SVD
Sobota, 10 December 2011 19:28

Flores – ostrov v ďalekej Indonézii. Pracovalo na ňom niekoľko slovenských misionárov verbistov. Semienko viery, ktoré tam zasiali prináša po mnohých rokoch úrodu. Okrem toho, že na tomto ostrove vybudovali viacero kostolov, kaplniek a seminárov, ponúkli ľuďom vieru, s ktorou sa oni stotožnili. Dnes sú na ostrove Flores stovky duchovných povolaní a plné semináre mladíkov pripravujúcich sa na kňazské a misionárske povolanie. Dvaja z nich – **Wilhelmus Jemada a Johannes Paulus Bhatu Mite**

- študovali od roku 2003 do 2008 v Bratislave. Na Slovensku prijali kňazskú vysviacku a teraz sú na misiách. Pre Hlasy odpovedali na niekoľko otázok ešte pred svojou vysviackou v r. 2008.

V ktorej oblasti ostrova ste sa narodili?

Johannes: Narodil som sa vo Wolowaru v roku 1978.

Wilhelm: Ja som sa narodil v roku 1979 vo Werak. Moje rodisko je od Johannesovho vzdialené asi 350 km.

V akých rodinách ste vyrastali?

Johannes: Mám dve sestry a jedného brata. Vyrastal som vo Wolowaru, tam som chodil aj do základnej školy. Keď som mal 13 rokov, nastúpil som do malého seminára v Mataloko. Do

Ovocie práce misionárov

Napísal P. Martin Štefanec SVD
Sobota, 10 December 2011 19:28

---

gymnázia som chodil tiež ako účastník malého seminára, ale to už bolo v San Doming Hokeng. Veľký seminár som absolvoval v Ledalero. Môj otec už je na dôchodku. Predtým robil na okresnom úrade. Mama sa starala o domácnosť. Wolowaru je mestečko, má asi päť tisíc obyvateľov.

Wilhelm: Mám štyri sestry a dvoch bratov. Otec bol starosta dediny, ale teraz už je na dôchodku. Moja rodina sa zaoberá roľníctvom. Pestujú kávu, klinčeky a rôzne druhy ovocia. Súrodenci bývajú na rôznych ostrovoch v okolí. Ja som žil s rodičmi iba do mojich siedmich rokov. Potom som býval u sestry a tam som chodil do základnej školy. Od dvanástich rokov som začal študovať v malom seminári Pia XII. v Kisole. Tento seminár postavil páter Juraj Vojenčiak SVD, misionár zo Slovenska.

Aké náboženstvá existujú vo vašom kraji?

Johannes: Vo Wolowaru tvoria katolíci polovicu obyvateľov mestečka a druhú polovicu moslimovia. Žijeme vedľa seba. My sme naľavo od pretekajúcej rieky, oni napravo. Musím povedať, že ľudia sa spolu znášajú veľmi dobre. Medzi týmito dvomi skupinami neprebiehajú žiadne náboženské nepokoje. Kňaz, ktorý pôsobí u nás vo farnosti je misionárom Spoločnosti Božieho Slova. V minulosti tu pracoval aj slovenský verbista, páter Emil Černaj SVD. Keď som odchádzal v roku 2003 na Slovensko, starší ľudia, ktorí ho poznali mi hovorili, aby som ho pozdravil. On však už vtedy nebol medzi živými.

Wilhelm: U nás je v dedine 100% katolíkov, ale dá sa povedať, že moji prarodičia vyznávali animizmus. Ku katolíckej viere sa dostali prostredníctvom misionárov SVD. U nás pôsobil ďalší Slovak – páter Viktor Števkó SVD.

Existujú rozdiely v správaní kresťanov a moslimov? Je to citelne badať?

Johannes: Obidve skupiny praktizujú svoju vieru. Kresťania chodia do kostola. Snažia sa žiť podľa Božích prikázaní. Moslimovia sa tiež modlia podľa ich viery. Keď majú pôst, tak sa postia, a poriadne. Pekné je, že ľudia navzájom komunikujú. Keď máme sviatky my, prídu nám zavinšovať oni. Keď majú Ramadán, kresťania idú zavinšovať im.

Ovocie práce misionárov

Napísal P. Martin Štefanec SVD
Sobota, 10 December 2011 19:28

Keď objavia nejaké drobné nepokoje medzi týmito náboženstvami, tak je to jedine na podnet zvonka. U nás ešte vážny náboženský konflikt nebol. V dedine sa konajú spoločné športové a spoločenské akcie.

K verbistom ste asi nemali ťažkú cestu?

Johannes: Áno, je to tak. Keďže u nás vo farnosti pôsobil verbista, mali sme k nemu blízko. Rozprával nám o misiách. Keď som navštevoval základnú školu, ministrovával som v kostole. A tak som prišiel aj k povolaniu. Mal som vzťah k službe pri oltári, páčilo sa mi to, rád som bol v kostole.

Wilhelm: Mal som šťastie, že sme mali farára verbistu. Bol to kňaz z Maďarska. To bol môj prvý kontakt s SVD. Zaujala ma charizma osobnosti toho kňaza. Páčilo sa mi, že sa mal čas s ľuďmi rozprávať. Preto som túžil aj ja stať sa misionárom.

Aká je situácia na Florese dnes? Pracujú tam i v súčasnosti misionári zo zahraničia?

Johannes: V súčasnosti už duchovné potreby pokrývajú domáci kňazi, ktorí boli vychovaní v minulých desaťročiach. Zahraničných misionárov je tam už veľmi málo. V seminároch SVD však máme stovky bohoslovcov. Študujú v nich aj diecézni seminaristi, karmelitáni, rehoľné sestry a laici.

Ako sa vám páči na Slovensku? Ako ste prijali našu kultúru a čo vám robilo najväčšie ťažkosti?

Johannes: Na Slovensko sme prišli 11. apríla 2003, takže už sme tu skoro päť rokov.

Kurz jazyka sme mali 7 mesiacov. Potom už sme absolvovali prednášky na teologickej fakulte. Niektoré predmety sme už mali v Indonézii, a to bola výhoda, takže na začiatku sme nemuseli robiť všetky skúšky, ako naši spolužiaci v ročníku. To nám štúdium uľahčilo.

Wilhelm: Slovenčina je pre nás doteraz zložitá reč. Učiť sa ju je ťažké, lebo my v Indonézii nemáme skloňovanie a časovanie. Naša reč je veľmi jednoduchá. Pomohla nám latinčina, ktorú sme študovali už v Indonézii. Doteraz je však slovenčina pre nás komplikovaná.

Aká je slovenčina v porovnaní s angličtinou?

Wilhelm: Angličtina je ľahšia.

Prečo ste sa rozhodli pre štúdium teológie na Slovensku?

Johannes: Do Indonézie sme dostali ponuku z SVD provincií z Nemecka, Slovenska, Poľska a Mexika. Dvaja seminaristi mohli ísť do každej tejto krajiny. Ja som hneď myslel na Slovensko, lebo to bola pre mňa neznáma krajina. Veľa som o nej nepočul, poznal som ju iba zo slov misionárov na Florese.

Wilhelm: V Nemecku, Poľsku a Mexiku bolo už veľa spolubratov z Indonézie, preto som si vybral Slovensko. Chcel som spoznať túto krajinu a jej kultúru.

Kde sa vám na Slovensku najviac páči?

Wilhelm: Pre mňa je najkrajšou časťou Slovenska Orava. Ľudia sú tam veľmi milí, pohostinní a sú hlboko veriaci. Samotná príroda je tam veľmi krásna. Oravčania sú otvorení podobne ako ľudia na Florese. Páči sa mi, ako robia syrové korbáčiky.

Mám veľmi rád aj Pravotice a Dolné Naštice, odkiaľ pochádza páter Galis SVD, ktorý tiež pracoval na Florese.

Ovocie práce misionárov

Napísal P. Martin Štefanec SVD
Sobota, 10 December 2011 19:28

Wilhelm: Slovensko mám veľmi rád. Páči sa mi všade, ale na východnom slovensku sa mi páči najviac. Mentalita ľudí vo Wolowaru a mentalita ľudí na východnom slovensku sú si podobné. Veľmi ľahko viem medzi východniarov zapadnúť. Cez prázdniny som pomohol mojim známim s hrabaním sena. Veľmi si vážim, že ľudia tu majú otvorené srdce a prijali ma. Môžem však povedať, že na Slovensku mi je všade dobre.

Ktoré misijné krajiny boli vaše vysnívané? Splnilo sa vám to? Kde ste dostali misijné určenia?

Wilhelm: Ja som veľmi chcel ísť do Južnej Kórey, kde máme SVD centrum pre postihnutých na AIDS. Misijné určenie som však dostal do Chile. Som tomu rád, lebo ma tiež zaujíma práca medzi pôvodnými obyvateľmi tejto krajiny.

Johannes: Misijné určenie som dostal do Indonézie, provincia Ruteng. V Indonézii máme štyri provincie. Provincia Ruteng je susednou provinciou môjho rodiska. Som spokojný a rád, že budem pôsobiť v Indonézii, hoci by som rád išiel ako misionár aj do Argentíny.

P. Martin Štefanec SVD (Hlasy Marec 2008)